

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13C/504/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115230497
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8115230497.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcu: I. Y., T.. X.X.XXXX, H. T. M. X, XXX XX C. T. D., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 109,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne z tejto sumy od 26.1.2016 do zaplataenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

U r č u j e , že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 806300450, uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach - 11) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, j e n e p r i j a t e ľ n á .

Žalobca m á n á r o k voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu 21.12.2015 sa žalobca domáhal, aby súd vydal rozsudok ktorým by rozhodol o povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 109,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne z tejto sumy odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému do zaplataenia, a zároveň určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX, uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach - 11) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

2. Žalobu odôvodnil tým, že ide o zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX z 5.1.2011 vo výške 600,- Eur za poplatok vo výške 576,- Eur s tým, že celkovú čiastku vo výške 1.176,- Eur mal (žalovanému) uhradiť v 12 splátkach po 98,- Eur, pričom poplatok z predmetného úveru predstavuje 96% navýšenie. Žalovanému doposiaľ uhradil sumu 709,- Eur. Žalobca uviedol, že poplatok vo výške 576,- Eur je z 2/3 tvorený celkovými nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy, a že žalovaný neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok, a preto je podľa § 53 ods. 1 OZ neprijateľný. Naviac predmet administratívneho poplatku je podľa neho neurčitý, zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké administratívne plnenie sa jedná, pričom neurčitosť vedľajšieho plnenia spojeného s údajnou administratívou má dopad na platnosť administratívneho poplatku.

3. Ďalej žalobca citoval časť odôvodnenia rozsudku SD EU C-143/13 zo dňa 26.2.2015 (o procesných otázkach možnosti posudzovania primeranosti poplatku v závislosti od toho či ide o hlavný alebo vedľajší

predmet plnenia, a v súvislosti s tým o potrebe jasne a zrozumiteľne formulovaných transparentných dôvodov odôvodňujúci odmenu ak sa spochybňuje protiplnenie) a dodal, že hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spočíva v tom, že si žalovaný nárokuje poplatok za úkony, ktoré nie sú zákazníkom vopred známe, ani len svojim okruhom, kedy výška tohto poplatku prevyšuje sumu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť ako úrok, a navyše je podľa neho neprijateľné, aby poplatok za „niečo ako technickú podporu“ závisel na výške poskytnutého úveru. Dodal, že žalovaný vôbec nevysvetľuje, prečo žiada vyšší poplatok od zákazníka, ktorý si požičiava vyššiu sumu, ako od toho, ktorému požičiava menej.

4. Žalobca ďalej poukázal aj na rozsudok Okresného súd u Prešov sp. zn. 11C/42/2012 z 13.9.2013, ktorým súd už rozhodol o neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky, ktorý bol potvrdený rozsudkom KS Prešov sp. zn. 5Co/219/2013 z 21.8.2014, a na výklad § 53a Občianskeho zákonníka, tak ako ho vyjadril Krajský súd Banská Bystrica v rozsudku zo dňa 10.9.2013, sp. zn. 14Co/321/2012, podľa ktorého: „Ustanovením § 53a OZsa do právneho poriadku zavádza i keď nepriamo precedenčný charakter súdneho rozhodnutia v spotrebiteľských veciach, pretože sa ním rozširuje pôsobnosť súdneho rozhodnutia v konkrétnej veci na všetky zmluvné vzťahy, v ktorých dodávateľ použil tú istú, alebo obdobnú zmluvnú podmienku. Z ustanovenia § 53a OZ vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa používania zmluvnej podmienky, ktorú súd v akomkoľvek súdnom konaní označil za neprijateľnú, alebo neprijateľnosť zmluvnej podmienky vyplýva zo samotného rozhodnutia.“

5. Podľa žalobcu pojem neprijateľná podmienka vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje materiálnu disproporciu ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS). Túto skutočnosť je súd povinný preveriť z úradnej moci (§ 298 ods. 1 CSP, rozsudok SD EÚ C-240/98 až C-244/98), teda v tomto prípade sa nedá uvažovať o výsostnom práve spotrebiteľa, ktorý by nebol viazaný neprijateľnou podmienkou len za stavu, kedy by sa výslovne určenia jej neplatnosti domáhal (§ 3 ods. 5 veta prvá zák. č. 250/2007 Z.z.). Poukázal na to, že neprijateľná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ). Ďalší žalobcovia v obdobných konaniach (spotrebiteľia zastúpený rovnakým advokátom) pritom na tomto mieste k tomu tiež podporne uvádzajú, že „je tomu tak samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa“, a bez ďalšieho aj to, že naliehavý právny záujem na určení neprijateľností zmluvných podmienok je daný zákonom a nie je potrebné ho preukazovať, a že „s týmto stavom sa vysporiadal“ aj SD EÚ v rozsudku z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, keď uviedol, že „Národná právna úprava, ktorá národnému súdu v rámci konania o žalobe podanej poskytovateľom spotrebiteľského úveru proti spotrebiteľovi a spočívajúcej na zmluve medzi nimi uzavretej, znemožňuje po uplynutí premlčacej lehoty z úradnej povinnosti alebo na základe podnetu spotrebiteľa určiť, že podmienka obsiahnutá v zmluve medzi nimi uzavretej je nekalá, je v rozpore so smernicou Rady 93/13/EH.“ (pozn. súdu: v uvedenom rozsudku sa však SD EÚ zaoberal iba povinnosťou národného súdu podľa článku 6(1) hore uvedenej smernice zabezpečiť - v konaní o žalobe podanej dodávateľom proti spotrebiteľovi ochranu spotrebiteľa v zmysle uvedenej smernice aj pri spotrebiteľovej nečinnosti - aby nekalé podmienky neboli pre spotrebiteľa záväzné. Už na tomto mieste tak treba poukázať na to, že uvedené rozhodnutie sa týkalo konania o žalobe podanej poskytovateľom proti spotrebiteľovi, a nie procesných podmienok a významu opačných konaní, a v rámci toho povinnosti členských štátov „zabezpečiť“ aby spotrebiteľia neboli viazaní nekalými podmienkami, vrátane možnej odradzujúcej funkcie súdneho rozhodnutia prispievajúcej k ukončeniu používania nekalých podmienok, a teda nie primeranosti, potrebnosti, zmyslu a podmienok akýchkoľvek ďalších resp. rôznych iných súdnych konaní iniciovaných naopak spotrebiteľom a týkajúcich sa opakovane rovnakého predmetu po splnení povinnosti členského štátu podľa článku 6(1) tejto smernice, najmä ak je ochrana žalobcu ako spotrebiteľa pred ním uvedenými neprijateľnými zmluvnými podmienkami, tak ako je to aj podľa vyjadrení a vedomostí samotného žalobcu uvedených v predchádzajúcom a úvode tohto bodu odôvodnenia, našim štátom už zabezpečená - t.j. ak predmetné zmluvné podmienky už boli vyhlásené za neplatné, z ustanovenia § 53a OZ vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa ich používania, a najmä neprijateľná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ), a to všetko bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa - o čom žalobca, vychádzajúc z jeho žaloby, vie). V danom prípade pritom žalobca v tejto súvislosti v závere žaloby (pred jej petitom) uviedol len to, že naliehavý právny záujem vyplýva priamo zo zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods. 3 a 5 zák. č. 250/2007 Z.z.), a že taktiež potrebuje „poznať skutočnú výšku dlhu“, keďže žalovaný ho listom zo dňa 2.10.2015 označeným ako výzva na úhradu dlhu vyzval, resp. oznámil mu, že ku dňu 30.9.2015 eviduje voči nemu dlh vo výške 3.494,05 Eur (pozn. súdu: posúdenie podmienok súvisiacich s výškou plnení je však nevyhnutne už súčasťou uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, a

nijako nesúvisí s potrebou osobitného opakovaného výroku o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorá už bola judikovaná v iných konaniach).

8. Vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu žalobca všeobecne (bez komentára) uviedol, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. i), j), k), y) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, a poukázal na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a) tohto zákona o tom, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov ak zmluva o spotrebiteľskom úvere tieto náležitosti nemá. Dodal, že vzhľadom na viaceré úvery a každý v rozpore so zákonom je podľa neho nemysliteľné, aby sa konanie žalovaného dalo označiť len ako nedbanlivostné.

9. Žalobca uzavrel, že bezdôvodné obohatenie žaluje vo výške rozdielu medzi jeho platbami, t.j. 709,- Eur a výškou úveru 600,- Eur, teda 109,- Eur. Dodal tiež, že o skutočnosti, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil, sa dozvedel od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa v mesiaci október 2015, kde ho informovali o tom, že predmetná zmluva nemá náležitosti v zmysle zákona. Uviedol, že vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe Krajský súd Prešov a Žilina vo viacerých rozhodnutiach posúdil konanie dodávateľov ako úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohateniu tým, že nedávajú svoje zmluvy do súladu so zákonom o spotrebiteľských úveroch, a objektívna premlčacia doba je 10 ročná (k čomu poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/9/2012 zo dňa 21.1.2013).

10. Žalovaný vo vojom písomnom vyjadrení so žalobou nesúhlasil a navrhol, aby súd žalobu zamietol. Dôvody uvedené v jeho vyjadrení však boli v prevažujúcom rozsahu vyjadrené úplne všeobecne a bez vzťahu ku žalobným tvrdeniam, spracované zrejme formulárove, keďže viaceré tvrdenia v ňom nekorešponujú so žalobou vymedzeným predmetom konania a skutočnosťami vyplývajúcimi zo žalobcom predložených príloh, pričom žalovaný k svojmu vyjadreniu nepriložil a ani neoznačil žiadne prílohy či dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Žalovaný napr. namietal premlčanie pohľadávky v časti 699,- Eur, hoci predmetom konania bola jeho povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie iba vo výške 109,- Eur. Zaoberal sa aj náležitosťou RPMN, argumentáciou o prípustnosti dohodnutého úroku z omeškania (vo výške 0,25% denne) a poukazom na zmluvu o úvere uzatvorenú dňa 17.9.2008, ktoré však podľa žalobných tvrdení predmetom tohto konania taktiež nie sú.

11. Žalovaný uviedol, že spornú zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Odôvodnil to tým, že v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch je vylúčený status spotrebiteľa v prípade, ak účel poskytnutého úveru je na zamestnanie, povolanie či podnikanie, a nakoľko v zmluve bol výslovne uvedený účel uzatvorenia zmluvy - zamestnania, dlžník bol vyňatý spod statusu spotrebiteľa. Tvrdil, že navyše bol údajne účel spresnený a finančné prostriedky mali byť použité na nákup výpočtovej techniky za účelom výkonu zamestnania (pozn. súdu: už na tomto mieste však treba uviesť, že žiadne takéto spresnenie zo žalobcom predloženej zmluvy nevyplýva, a predovšetkým, že žalovaný v tejto súvislosti - najmä ak sa žalobca domáha ochrany podľa spotrebiteľského práva, a podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľom je každá fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti - neuviedol žiadne bližšie skutočnosti o kontraktáčnom procese, o spôsobe predloženia žiadosti alebo ponuky na uzavretie danej zmluvy, o tom na výkon akého konkrétneho zamestnania a v akej súvislosti s ním mal byť úver údajne poskytnutý, a, okrem poukazu na predformulované prehlásenie dlžníka, ani žiadne iné okolnosti a dôkazy svedčiacie o tom, že úver ponúkol, poskytol a mal byť použitý výlučne na takýto účel).

Podľa žalovaného išlo o nepomenovanú zmluvu o úvere, a preto nie je možné hovoriť o absencii náležitostí zákona, ktorý sa na danú zmluvu o úvere nevzťahuje. Ako obligatórne náležitosti zmluvy boli záväzok veriteľa poskytnúť úver finančnou čiastkou dlžníkovi a záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky spolu s úrokmi. Uviedol, že výška úrokov nie je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere. Ide o fakultatívny prvok, ktorý si môžu strany dohodnúť. Rovnako nebolo podstatnou náležitosťou RPMN, na ktoré údajne poukazuje žalobca. Uviedol, že „zmluva bola uzatvorená za účelom zamestnania“ (pozn. súdu: bez toho aby bolo zrejmé čo sa tým má na mysli, najmä keď podľa pracovných predpisov zamestnávateľa sú povinní zabezpečovať zamestnancom všetky pracovné prostriedky, a za účelom samotného zamestnania tak zamestnanec obvykle žiadny úver nepotrebuje), a dodal, že rovnako posudzoval zmluvu aj Krajský súd v Žiline vo svojom rozhodnutí sp.zn. 6CoE/122/2011, v ktorom zrušil

rozhodnutie okresného súdu o zastavení exekúcie z dôvodu, že nebola preukázaná spotrebiteľská povaha zmluvy.

Žalovaný ďalej uviedol, že povinný podpísaním zmluvy o úvere vyjadril svoj súhlas so zmluvnými podmienkami, t.j. okrem iného aj s bodom 6 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, v zmysle ktorého v prípade, ak sa stane splatný celý dlh naraz v zmysle bodu 4 týchto podmienok, zaväzuje sa dlžník zaplatiť veriteľovi i úrok z omeškania vo výške 0,25 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa, keď sa stal splatný celý dlh, až do jeho uhradenia. Tento úrok má teda sankčný charakter a dlžníkovi sa účtuje len v prípade, ak poruší zmluvné podmienky, čiže nesplní svoju povinnosť dohodnutú v zmluve, pričom povinný svoju povinnosť nesplnil, čo mal preukázané rozhodcovský súd.

Žalovaný poukázal na ustanovenie § 369 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v platnom znení, ktoré má dispozitívnu povahu, a uviedol, že výška úrokov z omeškania sa upravuje predovšetkým dohodou zmluvných strán, len ak výška úrokov nie je zmluvne dohodnutá, nastupuje výška úrokov ustanovená zákonom, a teda pre určenie úrokov z omeškania v obchodných záväzkových vzťahoch platí zmluvná voľnosť. V súvislosti s vyššie uvedeným poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 1 Obdo 34/2004 zo dňa 21.12.2004. Zároveň poukázal na novší judikát vrchného súdu v Prahe sp.zn. 12Cmo 95/2005 (o tom, že u nebankových subjektov nie je možné obvyklú výšku úrokov odvodzovať z výšky úrokov požadovaných bankami). Uviedol, že cena úveru je v plnom súlade s dobrými mravmi a aj výška zodpovedá riziku, ktoré podstupuje veriteľ, keď uzatváral zmluvy prevažne s dlžníkmi, ktorým odmietli poskytnúť úver banky. V žiadnom prípade tak, ako to vyplynulo z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej i Českej republiky, nie je možné porovnávať priemerné úrokové sadzby úveru s bankami.

Ďalej žalovaný uviedol, že poplatok nie je v rozpore s ustanovením § 39a Obč. zákonníka. Dobré mravy vzhľadom na ich zapracovanie v civilnom kódexe do základných princípov k § 3 OZ, ako aj v časti týkajúcej sa platnosti právnych úkonov, predstavujú, popri kogentných zákonných ustanoveniach, jeden z limitov, teda ohraničenie autonómie právnych subjektov súkromnom práve. Za dobré mravy nikdy nebude možné považovať normy správania a za konanie v súlade s dobrými mravmi nebude možné považovať konania, vrátane uzatvorenia právnych úkonov, ktoré sú v rozpore s akýmkoľvek platným všeobecne záväzným právnym predpisom. Uviedol, že zmluva o úvere bola uzatvorená dňa 17.9.2008, a že ku dňu 1.9.2014 nebol v systéme noriem, a teda aj všeobecne záväzných právnych predpisov taký zákon, ktorý by stanovil najvyššiu prípustnú mieru odplaty za poskytnutý úver, v ktorom je zahrnutá RPMN, úroky a iné administratívne poplatky. Nakoľko zákon zakazuje retroaktivitu, nemožno hovoriť o rozpore s dobrými mravmi.

12. K neexistencii naliehavého právneho záujmu na určení sa žalovaný vyjadril tak, že s ohľadom na uvedené naviac žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na určení výšky svojho dlhu, keď má možnosť využiť procesné inštitúty v rámci prebiehajúceho rozhodcovského konania a reálne ich nevyužil, a že taktiež mohol podať námietky voči exekúcii, čo taktiež nevyužil.

13. V súvislosti s bezdôvodným obohatením žalovaný uviedol, že nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú ustanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol, a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Vzniesol tiež námietku premlčania v časti 699,- Eur s tým, že došlo k uplynutiu tak objektívnej ako i subjektívnej premlčacej lehoty.

14. Napokon žalovaný ešte všeobecne vzniesol aj námietku res iudicata s tým, že „nakoľko sporná zmluva bola už raz predmetom konania“, nemožno v konaní pokračovať. Dodal, že konanie bolo vedené na (pozn. súdu: nešpecifikovanom) rozhodcovskom súde, pod sp. zn. SR 04851/13, rozsudok bol vydaný dňa 30.7.2013, pričom právoplatným sa stal 9.9.2013 a vykonateľným 12.9.2013 s tým, že „odporca v predmetnom konaní mal možnosť sa domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, čo však v tej dobe neurobil“.

15. Žalobca, zastúpený advokátom, na uznesenie súdu s výzvou podľa § 115a O.s.p., aby sa v stanovnej lehote vyjadril, či súhlasí s rozhodnutím o veci bez nariadenia pojednávania, nijako nereagoval.

16. Keďže v danom prípade všetky podstatné skutkové tvrdenia (stranami včas a konkrétne uvedené) sporné neboli a išlo len o otázku ich právneho posúdenia, hodnota sporu bez príslušenstva (§ 121 ods.

3 Občianskeho zákonníka) neprevyšuje sumu 1000,- Eur (tzv. „drobný spor“), ako aj vzhľadom na to, že žalovaný sa navyše podľa skutočností známych súdu z jeho činnosti v iných veciach na nariadené pojednávania obvykle nedostavuje (po ich nariadení len odkazuje na svoje predchádzajúce písomné vyjadrenia a súhlasí s pojednávaním v jeho neprítomnosti), a podľa praxe v obdobných prípadoch vedených na tomto súde (napr. vo veciach senátu 16Csp) a rozhodnutých bez nariadenia pojednávania strany sporu (zastúpené rovnakými právnymi zástupcami ako v tomto konaní) voči takému postupu súdu ani nenamietajú, súd v súlade s ust. § 297 CSP, i s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti, vec napokon prejednal bez nariadenia pojednávania, a prihladol pritom na obsah spisu a vykonané dôkazy.

17. Súd sa oboznámil so žalobou a všetkými prostriedkami procesného útoku a obrany, ktoré strany sporu počas konania uplatnili, vykonal dokazovanie všetkými predloženými listinnými dôkazmi, ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený (§ 204 CSP), a na základe zhodných (resp. nepopretých) tvrdení rozhodujúcich skutočností (§ 132 ods. 1, § 151 a § 186 ods. 2 CSP) a vykonaných dôkazov zistil tento podstatný skutkový stav :

18. Dňa 5.1.2011 uzavrel žalobca ako dlžník so žalovaným ako veriteľom písomnú zmluvu o úvere č. 806300450 vo výške 600,- Eur za poplatok 576,- Eur s tým, že celkovú čiastku vo výške 1.176,- Eur mal žalobca uhradiť v 12 splátkach po 98,- Eur.

19. Zo žalobcom predloženého písomného vyhotovenia tejto zmluvy pritom vyplýva, že veriteľ bol oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver v sume 600,- Eur a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 576,- Eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 1.176,- Eur v 12 mesačných splátkach po 98,- Eur počnúc dňom 12.2.2011 na účet veriteľa špecifikovaný vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. Zmluva je vyhotovená na predtlačenom zmluvnom formulári žalovaného, do ktorého sa rukou dopisovali iba osobné údaje žalobcu ako dlžníka a vyššie uvedené číselné údaje. Ďalej obsahuje veriteľom predtlačенý text s možnosťou 4 alternatív, podľa ktorého „dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon: zamestnania, povolania, podnikania a iný účel“ (pozn. súdu: hoci poskytnutie finančných prostriedkov z úveru je zjavne vecou veriteľa a jeho ponuky, a nie je prehlásením dlžníka, ktorý ich len žiada), pri ktorom je ručne zaškrtnutá možnosť „zamestnania“. Žiadne ďalšie údaje o úvere, najmä údaje o úrokovej sadzbe úveru a spôsobe jej uplatňovania, a dokonca ani možnosti na ich ručné doplnenie do predtlačенého zmluvného formulára pred podpisom zmluvných strán (teda k tomu určené kolónky), z predloženého písomného vyhotovenia zmluvy nevyplývajú.

20. Zo žaloby a nespochybných tvrdení žalobcu ďalej vyplýva, že poplatok vo výške 576,- Eur je, v zmysle bodu 11 všeobecných obchodných podmienok, z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy. Súdu je pritom v tejto súvislosti známe aj z iných konaní (napr. vo veci 12C/489/2015), že vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru žalovaného z tohto obdobia je v bode 11 uvedené: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatkov v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.“

21. Medzi stranami napokon ešte nebolo taktiež sporné, že žalobca uhradil žalovanému sumu 709,- Eur, a to konkrétne, podľa žalobcom predloženého prehľadu splátok (viď č.l. 5 spisu), splátkami v roku 2011 spolu s jednou úhradou vo výške 10,- Eur zo dňa 10.11.2014. O tom, že predmetná zmluva nemá náležitosti v zmysle zákona, sa žalobca dozvedel od združenia na ochranu občana spotrebiteľa v mesiaci október 2015.

22. Z hľadiska vymedzenia rozhodovanej veci súd osobitne zdôrazňuje, že žiadne iné než vyššie uvedené podstatné skutočnosti v konaní stranami konkrétne uvedené a ani zákonom stanoveným procesným postupom súdu (§ 215 ods. 1 a 2 CSP) zistené neboli a ani nevyšli najavo (§ 191 ods. 1 CSP). V tejto súvislosti pritom súd tiež pripomína, že „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu (pozn. súdu: a nepochybne aj žalovaného) neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu (pozn. súdu: a nepochybne aj žalovaného) súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie. (in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 670).

Námietka právoplatne rozhodnutej veci

28. Neprimerane všeobecné a vágne tvrdenia boli v danom prípade z procesného hľadiska uvedené najmä pri žalovaným vznesenej námietke res iudicata - uvedenej až v samom závere jeho vyjadrenia a akoby ledabolo, iba všeobecným poukazom na rozsudok nešpecifikovaného rozhodcovského súdu, ktorý pritom žalovaný nepredložil, a pri ktorej vôbec neuviedol ani žiadne skutočnosti, ktoré by svedčili o právomoci rozhodcovského súdu a o tom, že by v takomto rozsudku malo ísť o totožný predmet konania (vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky), a bol tak prekážkou tohto konania. Žalovaný nepoukázal ani na žiadnu konkrétnu rozhodcovskú doložku (a jej znenie), podľa ktorej by mal tento konkrétny spor riešiť konkrétny rozhodcovský súd, ktorá by zároveň platne (určite a zrozumiteľne) určovala (objektívny - od subjektívneho výberu len jednej zmluvnej strany) nezávislý spôsob jeho výberu. Vzhľadom na to súd relevantnosť dôvodov takto všeobecne vznesenej námietky nemohol konkrétnejšie preskúmať, a preto sa touto námietkou ďalej ani bližšie nezaoberal.

29. Pre úplnosť totiž súd v súvislosti s touto námietkou poukazuje na to, že rozhodcovský súd môže vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ust. § 3 zák. č. 244/2002 Z.z. uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že všetky spory alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.), je akýkoľvek rozhodcovský rozsudok a jeho účinky s následkami prekážky právoplatne rozhodnutej veci vylúčený.

30. Podľa rozhodnutia č. 77/2015 uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR: „Neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu, preto ním vydaný rozhodcovský rozsudok nepredstavuje prekážku veci právoplatne rozhodnutej pre občianskoprávne konanie o určenie neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy.“ Rozhodcovskú zmluvu, resp. doložku, by pritom v danom prípade, vzhľadom na zistenú spotrebiteľskú povahu vzťahu medzi stranami tohto sporu (vysvetlenú nižšie - viď bod 40. tohto odôvodnenia), bolo potrebné podrobiť aj kontrole podľa spotrebiteľského práva, najmä či nebola spracovaná formulárove tak, že žalobca nemal možnosť ovplyvniť jej obsah (§ 53 ods. 2 OZ), a či nespôsobuje zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

31. V súvislosti s procesom prijímania rozhodcovskej zmluvy resp. doložky možno poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6MCdo/9/2012, z ktorého vyplýva, že: „Návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy sa má predložiť spotrebiteľovi takým spôsobom, aby z neho bolo zrejmé, že spotrebiteľovi sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní a aby bolo z neho tiež zrejmé, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie týkajúce sa výlučného riešenia sporov v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom právne akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a o tom čo tá ktorá voľba konkrétne znamená.“ Rozhodcovská zmluva musí mať navyše písomnú formu, inak je neplatná, pričom písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch (§ 4 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z.z.), vzhľadom na čo nestačí, aby bola uvedená iba vo všeobecných obchodných podmienkach, na ktoré podpísané zmluvné dojednania prípadne iba odkazujú. Nedostatok podpisu na všeobecných podmienkach obsahujúcich rozhodcovskú doložku vyhodnotil už Najvyšší súd SR v uznesení z 30.11.2011 sp. zn. 2Cdo/245/2010 tak, že rozhodcovská doložka nebola platne uzavretá.

32. Pokiaľ by išlo o obsah konkrétnej rozhodcovskej zmluvy, resp. doložky, bolo by ju potrebné preskúmať aj z hľadiska jej spravodlivosti a zachovania rovnosti zmluvných strán, najmä z hľadiska garancií pri výbere rozhodcovského súdu resp. osoby rozhodcu, keďže podľa § 17 zák. č. 244/2002 Z.z. účastníci rozhodcovského konania majú mať v rozhodcovskom konaní rovné postavenie. Uvedené by sa pritom malo vzťahovať napr. aj na posúdenie ich vplyvu pri určení osoby rozhodcu podľa § 8 ods. 1, prípadne určitého rozhodcovského súdu podľa § 12 ods. 6 zák. č. 244/2002 Z.z. dohodou zmluvných strán, resp. pri ustanovení osoby rozhodcu (rozhodcov) podľa § 8 ods. 2 tohto zákona rovnakým pôsobením zmluvných strán (každá zmluvná strana jedného rozhodcu) alebo inou (nezávislou) osobou, keď ich

rovnosti by odporovalo také znenie, podľa ktorého by rozhodcovský súd podľa rozhodcovskej zmluvy vyberala iba jedna strana, z čoho by mohli vyplývať aj pochybnosti o nezaujatosti rozhodcovského súdu. V tejto súvislosti už Ústavný súd ČR v náleze II. US 2164/10 zo dňa 1.11.2011 výstižne uviedol, že v rozhodcovskom konaní ide o vyjasnenie a urovnanie vzájomných práv, ktoré sa realizujú činnosťou rozhodcu v zastúpení strán, ktoré na rozhodcu zmluvou delegovali svoju vôľu. Preto rozhodcovské konanie nie je konaním súdneho typu a to vedie k prísnejšiemu nazeraniu na rozhodcovskú doložku a jej náležitosti tak, aby nepredstavovali neprimerané podmienky v spotrebiteľských zmluvách, a teda nevyvolávali nerovnováhu medzi účastníkmi konania a nevedli k značnej procesnej nevýhode jedného z účastníkov. Táto procesná nerovnováha môže spočívať aj v zbavení spotrebiteľa ochranných ustanovení právneho poriadku o ochrane spotrebiteľa napr. formou rozhodovania na základe zásad spravodlivosti. Ústavný súd ČR ďalej uvádza, že to, aby rozhodcovská doložka v spotrebiteľských zmluvách bola platne dojednaná, predpokladá predovšetkým transparentné pravidlá pre určenie rozhodcu.

Rozhodnutie vo veci samej

33. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSU“) tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa

34. Podľa § 2 písm. a) ZoSU na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

35. Pokiaľ ide o právne posúdenie veci samej, v prvom rade sa súd zaoberal námietskou žalovaného, že uvedený vzťah resp. zmluva sa nemá posudzovať ako zmluva o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, a to vzhľadom na to, že v zmluve bol výslovne určený účel uzatvorenia zmluvy - zamestnania, čím je dlžník vyňatý spod statusu spotrebiteľa. Túto námietku však súd nepovažoval za dôvodnú.

36. Predovšetkým je potrebné poukázať na to, že pre posúdenie spornej zmluvy v danom prípade, podobne ako pri každej inej zmluve či právnom úkone, je rozhodujúci jej celkový obsah, a nie len jej označenie, a v tomto zmysle aj skutočný, a nie len formálne deklarovaný účel ponuky a poskytnutia úveru, ktorý, okrem toho že musí byť vyjadrený určite a zrozumiteľne (§ 37 ods. 1 OZ), treba posudzovať s prihliadnutím na všetky okolnosti.

37. V danom prípade pritom nebolo zo strany žalovaného vôbec tvrdené na aký konkrétny účel (ak mal byť úver účelovo viazaný) súvisiaci s výkonom konkrétneho zamestnania dlžníka (ktoré v zmluve taktiež nebolo nijako špecifikované), daný úver by ponúkaný alebo poskytnutý mal byť.

38. Okrem toho v zmluve vlastne nie je uvedené ani to, že by bol úver zo strany veriteľa ponúkaný alebo poskytnutý na výkon zamestnania, ale len deklarácia, resp. prehlásenie dlžníka o tom, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania, uskutočnené voľbou jednej zo štyroch alternatív predformulovaných veriteľom. Žalovaný teda vlastne poukazuje len na to, že vo formulárovej zmluve bol prehlásením (voľbou) dlžníka pri jej uzavretí, a to vyznačením krížika z viacerých možností, zvolený účel na výkon zamestnania, a teda že v dôsledku takejto voľby (dojednania) nejde o spotrebiteľský úver, pri ktorom zmluva nemusí obsahovať špeciálne náležitosti. Z uvedeného by tak malo vyplývať, že o tom, či v danom prípade pôjde o spotrebiteľský úver, sa malo rozhodnúť podľa individuálneho dojednania a spôsobu úpravy zmluvy pred jej podpísom, čo je však zjavný nezmysel zrejmý z toho, že ak by si bol dlžník na zmluve zvolil, resp. strany na takejto formulárovej predtlačenej zmluve vyznačili iný účel poskytnutia finančných prostriedkov (a išlo tak o spotrebiteľský úver), táto zmluva (a jej predtlačené vyhotovenie) neobsahovala žiadne osobitné náležitosti vyžadované ZoSU a ani možnosti na ich doplnenie, a teda s takouto možnosťou ani reálne nepočítala.

39. Z celkového obsahu tejto zmluvy tak vyplýva, že táto písomná zmluva, resp. formulár zmluvy o úvere, pri jej uzavieraní reálne vôbec nepočítala s uvedením náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

a účelom uvedenej formulácie bolo len navodiť dojem možnosti voľby a individuálneho dojednaní, čo nezodpovedalo realite, a jej skutočným účelom bolo takouto manipuláciou vylúčiť pôsobenie noriem spotrebiteľského práva.

40. Súd napokon pripomína, že podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. V zmysle ust. § 52 ods. 4 spotrebiteľom je každá fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, a pričom v pochybnostiach sa predpokladá (ak dodávateľ nepreukáže opak), že zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom, neboli individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 OZ). V danom prípade žalovaný ako úverový veriteľ, napriek žalobe odôvodnenej spotrebiteľským právom, neuviedol a ani nevysvetlil žiadne okolnosti o spôsobe ponuky a dojednaní daného úveru - ako ho žalobcovi ponúkol, prípadne či mu pri tom vysvetlil rôzne možnosti dojednaní účelu úveru aj s vysvetlením ich odlišností, a vzhľadom na to možno mať preto dôvodné pochybnosti aj o riadnej a úplnej vedomosti úverového dlžníka o obsahu a význame dojednaní účelu úveru (ktorého uvedenie v zmluve bolo zjavne predformulované žalobcom, a teda nie individuálne dojednané - § 53 ods. 1 OZ). V realite praktického života je totiž nepravdepodobné, aby sa úverový dlžník, bez akejkoľvek výhody či obmedzenia inak rovnocennou voľbou, s plným vedomím vzdal výhodnejšieho postavenia, ktoré by v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere mal. Vzhľadom na to tak mal súd za to, že v danom prípade išlo zjavne o nekalú obchodnú praktiku dodávateľa pri uzatváraní zmluvy so žalobcom, a aj preto nemal žiadne pochybnosti o tom, že poskytnutý úver treba posudzovať podľa ZoSU.

I. Určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok

41. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

42. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

43. Podľa § 54 ods. 2 OZ v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

44. Podľa § 53a ods. 1 OZ ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

45. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

46. Podľa § 298 ods. 2 CSP ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

47. V danom prípade sa žalobca domáhal určenia, že ním označená zmluvná podmienka o tom, že dve tretiny poplatku za úver zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach Zmluvy o úvere, o ktorej neprijateľnosti súd už rozhodol (rozsudkom) v inom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11C/42/2012, je v zmysle ust. § 54 OZ neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

48. Z ust. § 53 ods. 1 OZ pritom vyplýva, že za neprijateľné podmienky (ktoré sú v zmysle § 53 ods. 5 OZ neplatné), sú považované ustanovenia obsiahnuté v spotrebiteľských zmluvách, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, s výnimkou tých prípadov (v ktorých to neplatí, resp. sa na to neprihliada), ak sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny (a sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne), alebo ak boli individuálne dojednané. Tieto kritériá neprijateľnosti zmluvnej podmienky (ako ustanovenia v spotrebiteľskej zmluve, ktoré nie je vylúčené z posudzovania a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa) pritom v danom prípade žalobcom napadnutej (označenej) zmluvnej podmienky, uvedenej vo všeobecných obchodných podmienkach zmluvy o úvere, podľa názoru súdu naplnené boli, a toto ustanovenie tak neprijateľnou (a tým aj neplatnou) podmienkou nepochybne je.

49. V prvom rade súd poukazuje na to, že nevidí dôvod na odklon od právoplatných rozhodnutí o neprijateľnosti napadnutej zmluvnej podmienky, na ktoré v žalobe poukázal žalobca (bez námietok žalovaného), a z ktorých preto aj tento súd vychádzal.

50. Súd sa zaoberal aj tým, či žalobcom napadnutá zmluvná podmienka o administratívnej časti poplatku za úver nie je v zmysle ust. § 53 ods. 1 vylúčená z posudzovania neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Takými sú pritom v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ iba zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti (jeho) ceny, a sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli individuálne dojednané, medzi ktoré však napadnuté ustanovenie nepatrí. Napadnutá zmluvná podmienka (o tom, že dve tretiny poplatku ako odplaty za úver zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou), totiž jednak nepochybne nebola individuálne dojednaná, keďže bola uvedená iba vo všeobecných obchodných podmienkach vypracovaných veriteľom, a (aj keď môžu byť pochybnosti o tom, či sa - v rámci odplaty za úver ako časť určená za náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou - týka hlavného (alebo vedľajšieho) predmetu plnenia a primeranosti jeho ceny, nebola vyjadrená ani určito, jasne a zrozumiteľne, a to v samotnej zmluve o úvere (ale len vo všeobecných obchodných podmienkach), a zároveň tak, aby bolo zrejmé za čo presne, za aké konkrétne plnenie, sa má táto časť poplatku platiť. Vzhľadom na to tak nie je vylúčená z kontroly a pri tejto zmluvnej podmienke bolo možné posúdiť, či nejde o ustanovenie spôsobujúce zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to aj z hľadiska jeho predmetu plnenia a primeranosti ceny.

51. Súd pritom dospel k jednoznačnému záveru, že napadnuté ustanovenie, uvedené vo všeobecných obchodných podmienkach o tom, že dve tretiny poplatku za úver zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, spôsobuje celkom zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd k tomuto záveru dospel na základe toho, že jednak ustanovenie o tomto poplatku nebolo transparentne uvedené v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere, na ktorú spotrebiteľ pripojil svoj podpis, a tieto náklady a ich význam či dôvod nie sú v zmluve nijako špecifikované (tak aby bolo zrejmé za čo všetko má spotrebiteľ platiť), a najmä toho, že pri ustanovení o tomto poplatku nie je vôbec zrejmé, prečo by poplatok za

úver v tejto časti (vo výške 2/3 z poplatku stanoveného na 576,- Eur za úver vo výške 600,- Eur) za administratívu mal byť závislý od výšky úveru, a mal predstavovať neprimeranú sumu zodpovedajúcu dokonca až 64% poskytnutého úveru ($2/3 \times 576,- \text{Eur} / 600,- \text{Eur} \times 100\%$). Žalobcom označená zmluvná podmienka je teda aj podľa názoru súdu neprijateľná.

52. Súd pritom v súvislosti s týmto poplatkom, závislým od výšky úveru a nejasnosťami za čo sa má platiť, napokon podporne poukazuje aj na aktuálny demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok podľa § 53 ods. 4 OZ, kde pod písmenom t) sa uvádza, že za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.

53. Pochybnosti však mal súd o význame a prípustnosti osobitnej žaloby v časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v individuálnom spotrebiteľskom spore, ktoré konajúci súd v minulosti už aj viackrát vyslovil a formuloval v niektorých svojich skorších rozhodnutiach (napr. v rozsudku vo veci 13C/372/2015, 13C/1/2016, a ďalších), v ktorých súd vychádzal z neprípustnosti individuálnej spotrebiteľskej žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vzhľadom na to, že žalobcovia neobjasnili a nepreukázali naliehavý právny záujem na žiadanom určení. Súd pritom vychádzal z toho, že naliehavý právny záujem na individuálnej žalobe o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nijako nevyplýva (na rozdiel od toho ako to tvrdili žalobcovia) priamo z ustanovení hmotného práva podľa § 53 OZ, ani z ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany svojho (konkrétneho) práva (ktoré žalobcovia nešpecifikovali), a ani z ust. § 298 CSP, či poukazu na povinnosť štátu zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol takou podmienkou viazaný.

Konajúci súd v týchto veciach opakovane vyslovil názor, že ak ide len o záujem žalobcu deklaratórne rozhodnutím súdu určiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky, o ktorej žalobca, tvrdiac s tým súvisiace hmotnoprávne dôvody, má svoju predstavu, vie, že je neprijateľná, a tiež to, že v inom konaní (ako tvrdí) už boli predmetné zmluvné podmienky vyhlásené za neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti, že z ustanovenia § 53a OZ vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa ich používania, a že neprijateľná zmluvná podmienka je absolútne neplatná podľa § 53 ods. 5 OZ „a to samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa“ (viď bod 7. tohto odôvodnenia), tak právny záujem na tomto určení (význam tohto súdneho konania v tejto časti) - len pre to, aby o tomto (časti právneho vzťahu) nadobudol judikovanú istotu, resp. aby to bolo určené aj v tomto konaní, keď nie je zjavné či inak vôbec bude resp. má byť toto právo predmetom súdneho konania, teda či si voči nemu žalovaný dodávateľ (napr. aj s poukazom na premlčanie) bude na súde vôbec nejaké s tým súvisiace právo uplatňovať a či je takáto súdna ochrana nejakého jeho konkrétneho práva vôbec potrebná - s poukazom na hospodárnosť konania a v zmysle predchádzania zbytočnému rozmnožovaniu sporov, nie je naliehavý. Súd k tomu poukazoval aj na to, že uvedené je ešte zreteľnejšie v prípadoch, ak je žalobca zastúpený advokátom, keď súčasťou právnych služieb advokáta je nepochybne aj poskytovanie základného právneho poradenstva, a jeho úloha a ochranná funkcia práva (tam kde právne normy pôsobia objektívne) tak môže byť a je už primerane naplnená tým, že advokát spotrebiteľovi vysvetlí, aké sú jeho práva a povinnosti a ako sa má zachovať, a nie tým, že ho bude viesť k nepotrebnému nadužívaniu právnych prostriedkov, a za každú cenu, bez rozumného a primeraného záujmu samotného spotrebiteľa, tohoto zaťažovať zbytočnými súdnymi spormi, „tlačiť“ do súdneho konania a zastupovať v ňom.

Súd pritom tiež poukazoval na to, že prípustnosť takejto osobitnej určovacej žaloby nemožno odôvodniť iba poukazom na ust. § 298 CSP, keďže toto ustanovenie je vymedzené ako osobitné oprávnenie súdu resp. osobitná náležitosť rozhodnutia v spotrebiteľských veciach (uviesť znenie takej podmienky vo výroku rozsudku), a nie ako ustanovenie oprávňujúce žalobcu na podanie osobitne k tomu smerujúcej žaloby (porovnaj k tomu aj gramatické vyjadrenie „uviedie vo výroku“ verzus možnosť požadovať aby „sa rozhodlo o určení“). Z hľadiska prvotného posudzovania žalôb a ich účelu totiž netreba stratiť zo zreteľa, že aj určenie neprijateľnosti, a teda neplatnosti zmluvnej podmienky, je nepochybne určením právnej skutočnosti, pričom pre procesnú prípustnosť takejto žaloby (a nie len povinnosť a prípustnosť s tým súvisiaceho predbežného právneho posúdenia a osobitného uvedenia jej znenia vo výroku rozsudku zo strany súdu) je preto nevyhnutné, aby v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP možnosť takejto žaloby (vrátane s tým súvisiaceho osobitného právneho významu) vyplývala z osobitného predpisu. Súd pritom zdôraznil, že žiadne súdne konanie nemôže byť samoučelné. Žiadny osobitný predpis pritom možnosť takejto žaloby a jej osobitný význam pre daného konkrétneho spotrebiteľa nikde neustanovuje.

Konajúci súd tiež dodal, že aj z hľadiska doslovného (gramatického) výkladu ust. § 137 písm. d) CSP (umožňujúceho požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, „ak to vyplýva z osobitného predpisu“) ustanovenie § 298 CSP (toho istého zákona) vo vzťahu k ust. § 137 písm. d) CSP nepochybne

žiadnym osobitným predpisom (zákonom) nie je, a teda osobitný význam a ani osobitnú možnosť takejto žaloby pre dotknutého spotrebiteľa v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP osobitne nezakladá, a na podanie takejto osobitnej žaloby tak individuálneho spotrebiteľa ani neopravňuje. Súd k tomu poukazoval aj na názor vyjadrený v komentovanej odbornej literatúre, podľa ktorého „hoci výpočet § 137 CSP je len demonštratívny, domnievame sa, že žaloba výlučne na určenie neplatnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore už nebude prichádzať do úvahy. Pravidlom budú žaloby, ktorých obsahom je splnenie povinnosti (plniť, vydať bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu, zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie a pod. - porovnaj ods. 2 komentovaného ustanovenia) alebo určenie, či tu právo je (napr. vlastnícke), a súd bude platnosť ustanovení spotrebiteľskej zmluvy posudzovať ako prejudiciálnu otázku.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1037.).

V súvislosti s úvahami o (ne)potrebe (naliehavého) právneho záujmu na požadovanom určení pritom konajúci súd v týchto prípadoch napokon tiež poukázal na to, že podľa jeho názoru nestačí a neprichádza do úvahy ani iba prípadný jednoduchý poukaz na ust. § 3 ods. 3 a 5 zák. č. 250/2007 Z.z., ktorý deklaruje, že (ods. 3) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a (ods. 5) možnosť spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa domáhať sa na súde ochrany svojho práva proti porušiteľovi. Uvedené ustanovenie v ods. 3 totiž deklaruje iba legitímny cieľ a účel nášho právneho poriadku v spotrebiteľských veciach, t.j. (právo na) ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami bez toho, aby z tohto ustanovenia vyplývali konkrétne práva, resp. spôsob ako má byť táto ochrana právne zabezpečená, prípadne že sa tak má stať výlučne a vždy iba v súdnom konaní, a že by táto ochrana nemohla byť, v podmienkach nášho štátu, riadne zabezpečená (podobne ako rad ďalších práv, napr. právo na ochranu pred inými neplatnými úkonmi alebo zmluvnými dojednaniami, právo na ochranu majetku a vlastníckeho práva, právo na ochranu obydlia, života a zdravia, atď.) bez nutnej ingerencie súdu už prijatím a objektívnym pôsobením všeobecne záväzných právnych predpisov (stanovujúcich napr. absolútnu neplatnosť právnych úkonov alebo ich častí, nevymáhateľnosť nemravných nárokov, ex offio kontrolu zmluvných podmienok v súdnom konaní tam, kde sa súvisiace vzťahy stanú predmetom konania na súde, a pod. - vid' aj znenie záväzku členských štátov EÚ, vrátane SR, podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS „zabezpečiť“, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa). Nasledujúce ust. v § 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. v nadväznosti na to potom deklaruje právo spotrebiteľa domáhať sa proti porušeniu ochrany svojho práva aj na súde, teda právo na súdnu ochranu, avšak, tak ako vyplýva z doslovného textu aj zrejme účelu tohto ustanovenia, malo by ísť o ochranu jeho konkrétneho práva (s prihliadnutím na jeho povahu), a (vzhľadom na absenciu úpravy ďalších podrobností) za podmienok ustanovených ostatnými zákonmi (upravujúcimi napr. súdne poplatky, právomoc a príslušnosť súdu, podmienky a prekážky konania), a nie o jeho absolútnu nepotrebnú abstraktnú ochranu v zbytočných sporoch bez praktického významu (naliehavého právneho záujmu), v ktorých nie je zjavné o ochranu ktorého jeho konkrétneho práva by vlastne pri osobitnej žalobe na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky malo ísť.

54. Všetky rozsudky, v ktorých konajúci súd ohľadom neprípustnosti a zbytočnosti osobitných žalôb o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vychádzal z vyššie uvedených názorov (uvedených v bode 52. tohto odôvodnenia) však boli odvolacím súdom zrušené (bez vysvetlenia dôvodov zrušenia týchto rozsudkov namiesto možnosti ich zmeny v zmysle § 388 CSP, ako aj vysvetlenia individuálneho významu týchto žalôb) a vrátené konajúcemu súdu na ďalšie konanie s poukazom na ust. § 3 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a ust. § 298 CSP a právny názor, že spotrebiteľ sa vždy môže domáhať určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky (bez vysvetlenia osobitného významu týchto konaní), a to dokonca bez ohľadu na plynutie času a skutočnosť, či sú tieto zmluvné vzťahy už ukončené, a tiež bez ohľadu na to či si spotrebiteľ už splnil aspoň svoje základné (nesporné) skutočnosti a či si dodávateľ voči nemu neprijateľnú zmluvnú podmienku aktuálne vôbec nejako uplatňuje, a preto súd napokon vzhľadom na takúto rozhodovaciu prax tunajšieho odvolacieho súdu, v záujme nepredlžovania súdneho sporu, formálne vyslovil zistenú neprijateľnosť zmluvnej podmienky, ktorej určenia sa žalobca domáhal tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku, hoci žalobca v tomto konaní nijako nevysvetlil, netvrdil a ani nepreukázal, že by bol akokoľvek nútený domáhať sa v tomto smere súdnej ochrany a uplatňovať určenie jej neprijateľnosti vo výroku rozsudku v tomto súdnom konaní.

II. Bezodôvodné obohatenie

55. Skutkové tvrdenia žalobcu o tom, že mu bola z úveru poskytnutá suma vo výške 600,- Eur a z jeho strany bola zaplatená suma spolu vo výške 709,- Eur, neboli v konaní nijako spochybnené, a preto z nich súd ďalej aj vychádzal. Okrem toho z predloženej písomnej zmluvy o úvere, na ktorú žalobca pripojil svoj podpis, súd navyše zistil, že jej písomné vyhotovenie, vzhľadom na jej spotrebiteľskú povahu (viď bod 40. tohto odôvodnenia), okrem viacerých ďalších náležitostí vyžadovaných ZoSU, neobsahuje najmä údaj o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, o podmienkach upravujúcich jeho čerpanie, o úrokovej sadzbe a o podmienkach upravujúcich jej uplatňovanie, a rovnako tak ani údaj o ročnej percentuálnej mier nákladov.

56. V prejednávanom prípade je zrejmé, že ide o právny vzťah súvisiaci so zmluvou o úvere, ktorá má v zmysle ust. § 261 ods. 6 OBZ povahu tzv. absolútneho obchodného záväzkového vzťahu spravujúceho sa ustanoveniami tretej časti tohto zákona. Zo skutočností uvedených žalobcom, ako i z písomnej zmluvy o úvere a úvah vyjadrených v bode 40. tohto odôvodnenia však vyplýva, že v podrobnostiach ide o nároky súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a právny vzťah (zmluvu) medzi účastníkmi je preto potrebné posúdiť aj podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSU“), ktorý stanovuje špeciálnu úpravu spotrebiteľských úverov.

57. Podľa § 1 ods. 1 ZoSU tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

58. Podľa § 9 ods. 1 ZoSU zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

59. Podľa § 9 ods. 2 ZoSU zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka (§ 52 a 60 o spotrebiteľských zmluvách) musí obsahovať (okrem ďalších tam uvedených, pozn. súdu) tieto náležitosti:

- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny.

60. Podľa § 273 OBZ časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu priložené.

61. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

62. Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou.

63. Podľa § 11 ods. 1 písm. a), b) ZoSU poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1

<<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-129/znenie-20110101>>, alebo neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k) <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-129/znenie-20110101>>, r) <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-129/znenie-20110101>> a y) <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-129/znenie-20110101>> a § 10 ods. 1 <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-129/znenie-20110101>>.

64. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

65. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

66. Podľa § 563 OZ - ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

67. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení platnom v čase vzniku právneho vzťahu (viď § 10c tejto vyhlášky) - výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

68. Vychádzajúc z ust. § 497 OBZ zmluva o úvere predpokladá záväzok veriteľa, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a záväzok dlžníka poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Ďalší obsah takéhoto právneho vzťahu (vrátane niektorých otázok týkajúci sa úročenia, úrokov a ich splatnosti) je vo všeobecnosti subsidiárne určený dispozitívnymi normami § 498 a nasl. Obchodného zákonníka (ak strany nedohodnú inak). V prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere však zákon pre vznik práva na úroky a poplatky v zmysle § 9 ods. 2 ZoSU, okrem písomnej formy zmluvy, vyžaduje aj jej ďalšie obligatórne obsahové náležitosti (inak sa podľa § 11 ods. 1 písm. a) ZoSU poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov).

69. V písomnej zmluve o spotrebiteľskom úvere musí byť preto určite a zrozumiteľne (§ 37 ods. 1 OZ), okrem ďalších náležitostí, v zmysle ust. § 9 ods. 2 ZoSU určená:

f) doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere - čím sa, vzhľadom na vymedzenie pojmu zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 2), rozumie doba trvania záväzku poskytnúť peňažné prostriedky (čo má osobitný význam najmä pri neskoršom, prípadne postupnom čerpaní úveru resp. pri revolvingu) a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) podmienky upravujúce jeho čerpanie - teda „Akým spôsobom a kedy spotrebiteľ dostane peniaze“ (viď formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, ktorý je uvedený v prílohách č. 3 a 4 <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-129/znenie-20110101>> tohto zákona, a obsahuje niektoré vysvetľujúce informácie),

i) úroková sadzba spotrebiteľského úveru - ktorou je podľa § 2 písm. j) ZoSU úroková sadzba vyjadrená ako fixné alebo variabilné percento, a súčasne podmienky ktoré upravujú jej uplatňovanie - ktorými sa, vychádzajúc z podstaty a zmyslu úročenia, rozumejú všetky podmienky tak aby bolo zrejmé ako, resp. z akej sumy a odkedy (napr. či už od dojednania úveru - rezervácie peňažných prostriedkov, alebo od reálneho poskytnutia peňažných prostriedkov v prospech dlžníka, alebo až od určitého iného času v prípade dojednania dočasného bezúročného obdobia) a dokedy sa má uplatňovať (napr. do stanoveného času splatnosti, alebo do vrátenia, alebo inak), a to tak, aby bola jasne určiteľná povinnosť platenia úrokov (napr. aj v situácii prípadného predčasného alebo oneskoreného vrátenia peňažných prostriedkov). Len takýto výklad požiadavky zákona totiž spĺňa účel spotrebiteľského práva, a to jednak venovať zvýšenú pozornosť ochrane spotrebiteľa (ktorý by nemal byť zavádzaný a mal by mať čo najviac informácií umožňujúcich mu - pred, ale i dodatočne po poskytnutí úveru - čo najlepšie posúdiť situáciu a

urobiť rozhodnutie ohľadom uzavretia zmluvy a následne aj spôsobu, resp. rýchlosti splácania úveru), a tiež preto, že len pri vyššie uvedenom riadnom vymedzení uplatňovania úrokovej sadzby (úročenia) je možné kedykoľvek (i v priebehu splácania) určiť obsah právneho vzťahu, t.j. výšku zostávajúcej istiny, úrokov a ostatných poplatkov.

70. Prax, a ako vyplýva z ust. § 9 ods. 2 písm. l) a m) ZoSU aj zákon (rozlišujúci minimálne splácanie s amortizáciou istiny alebo bez), totiž pozná rôzne spôsoby splácania úveru. Napríklad poskytnuté peňažné prostriedky (istina) sa môžu splácať na začiatku a úroky až na konci, prípadne naopak, alebo sa úroky a poplatky strhnú ihneď z celkovej výšky spotrebiteľského úveru (pozri napr. vysvetlivky k položke 2C formulára o zmluvných podmienkach podľa vyhl. č. 620/2007 Z.z. v pôvodnom znení), prípadne sa istina spláca spolu s úrokmi v rôznych kombináciách (čo navonok nevylučuje rovnakú resp. nemennú výšku celkovej splátky), či už s pevnou splátkou istiny a sumy úroku, resp. podľa ich rôzne stanoveného podielu, alebo sa amortizuje celkovými rovnomernými tzv. anuitnými splátkami, pri ktorých sa plynule mení výška a pomer splátky istiny a úroku. Spôsob úročenia a splácania úveru a jeho jednotlivých častí musí byť preto vyjadrený určitým a zrozumiteľným spôsobom vylučujúcim pochybnosti o obsahu povinnosti splácať jeho jednotlivé položky (vrátane postupu jej splnenia). Na spotrebiteľský úver sa totiž nevzťahujú automaticky obvyklé všeobecné subsidiárne pravidlá úročenia a splácania podľa dispozitívnych ustanovení OBZ (v zmysle ust. § 9 ods. 2 ZoSU v spojení s ust. § 11 ods. 1 ZoSU), a úroky, resp. výška úrokov (úroková sadzba), podmienky jej uplatňovania a podmienky splácania istiny, úrokov a iných poplatkov musia byť výslovne písomne dohodnuté, resp. určené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Inak sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, a veriteľ nárok na úroky a poplatky nemá.

71. Pre úplnosť treba uviesť, že časť obsahu zmluvy síce možno určiť aj odkazom na obchodné podmienky, nemalo by sa to však týkať podstatných náležitostí zmluvy (ale len dojednaní technického a vysvetľujúceho charakteru), keďže tieto informácie sa musia povinne uvádzať spotrebiteľovi už v predzmluvnom formulári pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 2 ZoSU), a nič by preto, v prípade poctivého prístupu veriteľa, nemalo brániť tomu uviesť ich aj priamo v zmluve (mutatis mutandis aj nález ÚS ČR citovaný nižšie). Okrem toho tiež platí, že stanovenie časti obsahu zmluvy odkazom na obchodné podmienky nemôže byť ani neprimerane všeobecné (nestačí iba zmienka o obchodných podmienkach), pretože ak má byť súčasťou zmluvy (ako prejavu vôle), platia preňho, ak sa s ním majú spájať právne účinky, rovnaké pravidlá ako aj pre iné právne úkony. Časť obsahu zmluvy, ktorú tento odkaz určuje (poukazom na obchodné podmienky), by sa mala preto stanoviť konkrétne (určite a zrozumiteľne, § 37 ods. 1 OZ) tak, aby bolo zrejme úpravu ktorej časti zmluvy (práv a povinností) treba hľadať a vykladať na inom mieste (napr. v obchodných podmienkach), písomne (§ 9 ods. 1 ZoSu), a zároveň aj nie menším písmom ako iná časť takejto zmluvy (§ 53c OZ). V tomto prípade tomu tak nebolo.

72. V tejto súvislosti súd tiež pripomína, že určitosti a zrozumiteľnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako dvojstranného právneho úkonu nesvedčí ani rozsiahlosť a neprehľadnosť textu obchodných podmienok napísaná drobným písmom so súčasným zakomponovaním viacerých podstatných zmluvných náležitostí zmluvy o úvere na ich viacerých miestach. Inými slovami vo vzťahu k ich platnosti súd zdôrazňuje, že v prípade konfliktu záujmov spotrebiteľa a jeho zmluvného partnera je potrebné poskytnúť vyššiu mieru ochrany spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane. V kontexte s týmto princípom je potrebné posúdiť aj úverové zmluvné podmienky. Tie zásadne nesmú slúžiť tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom napísanej forme skryl zmluvný partner spotrebiteľa podmienky, ktoré sú podstatné, a o ktorých môže predpokladať, že uniknú jeho pozornosti. Pokiaľ tak učiní, čo sa stalo zrejme aj v tomto prípade, spreneverí sa princípu dôvery a preto takému jednaniu nemožno priznať právnu ochranu pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ).

73. K tomu možno poukázať aj na právny záver uvedený v náleze Ústavného súdu ČR z 11.11.2013, sp. zn. I.ÚS 3512/11. Podľa neho v rámci spotrebiteľských zmlúv dojednaní o zmluvnej pokute (argumentum a minori ad maius tým skôr o predmete hlavného záväzku resp. o podstatných náležitostiach zmluvy, pozn. súdu) v zásade nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných zmluvných podmienok, ale len spotrebiteľskej zmluvy samotnej (na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis). Ústavný súd zdôraznil, že dodávateľ sa má chovať

k spotrebiteľovi, ktorý je slabšou zmluvnou stranou poctivo, v opačnom prípade mu nie je možné poskytnúť právnu ochranu. Zásada poctivosti sa prejavuje aj tým, že zmluvné dojednanie nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy

prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, a naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa zrejme uniknú.

74. Vzhľadom na to, že samotná zmluva resp. text zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na ktorý spotrebiteľ pripojil svoj podpis, neobsahuje (ad 1.) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere - teda dobu trvania záväzku poskytnúť peňažné prostriedky, (ad 2.) podmienky upravujúce čerpanie úveru - teda „Akým spôsobom a kedy spotrebiteľ dostane peniaze“, a ďalej tiež ani (ad 3.) podmienky upravujúce uplatňovanie úrokovej sadzby - ktorými sa, vychádzajúc z podstaty a zmyslu úročenia, rozumejú všetky podmienky tak aby bolo zrejme ako, resp. z akej sumy a odkedy (napr. či už od dojednania úveru - rezervácie peňažných prostriedkov, alebo od reálneho poskytnutia peňažných prostriedkov v prospech dlžníka, alebo až od určitého iného času v prípade dojednania dočasného bezúročného obdobia) a dokedy sa má uplatňovať (napr. do stanoveného času splatnosti, alebo do vrátenia, alebo inak), a to tak, aby bola jasne určiteľná povinnosť platenia úrokov (napr. aj v situácii prípadného predčasného alebo oneskoreného vrátenia peňažných prostriedkov) a (ad 4.) ročnú percentuálnu mieru nákladov, poskytnutý spotrebiteľský úver sa preto v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a) ZoSU považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda veriteľ právo na ich úhradu nemal. Tým sa majú na mysli nepochybne všetky úroky a poplatky vzťahujúce sa k tomuto úveru.

75. Vzhľadom na to súd považoval túto žalobu za dôvodnú aj v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi jeho sumu v rozsahu rozdielu medzi peňažnými prostriedkami, ktoré žalobcovi na základe zmluvy o úvere v sume 600,- Eur zrejme poskytol (a na ktorých vrátenie tak mal nárok) a tými, ktoré žalobca na tento úver v jeho prospech vo výške 709,- Eur celkovo uhradil, teda vo výške 109,- Eur. Pokiaľ ide o úroky z omeškania spojené s vydaním bezdôvodného obohatenia (uplatnené odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému), nakoľko čas splnenia tohto dlhu nie je ustanovený právnym predpisom a žalobca žalovaného o jeho vydanie osobitne nepožiadaval, v zmysle ust. § 563 OZ bol žalovaný povinný vydať žalobcovi toto bezdôvodné obohatenie nasledujúceho dňa po doručení žaloby (doručenej mu 25.1.2016), od ďalšieho dňa je v omeškani s plnením tohto peňažného dlhu, a preto je povinný platiť žalobcovi z dlžnej sumy aj úroky z omeškania. Súd preto žalobcovi priznal uplatnenú sumu bezdôvodného obohatenia spolu so zákonnými úrokmi z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nar. vlády Slovenskej za čas po jeho splatnosti vo výške o osem percentuálnych bodov vyššej než bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania tak, ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku.

76. Námietku premlčania súd neuznal, nakoľko jednak táto nebola dostatočne konkretizovaná, čo vylučuje jej riadne preskúmanie, a tiež preto, že subjektívna premlčacia doba sa má v zmysle rozhodnej (vzhľadom na nemožnosť dovolacieho prieskumu z dôvodu nízkej hodnoty sporu) a prevažujúcej praxe Krajského súdu v Prešove /podľa ktorej „Každý je povinný poznať právo, no nikomu nemožno nanútiť povinnosť, aby to vedel aj správne aplikovať. Zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo“ (rozsudok KS PO sp. zn. 20Co/3/2020), „Relevanciu má teda to, od kedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie že plnila“, a že „... pre začiatok plynutia subjektívnej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností (ani nie tak právneho posúdenia), no okolností nie zo zmluvy, ale okolností z porušenia práva, v danom prípade z bezdôvodného obohatenia (okolnosť, že došlo k porušeniu zákona, o výške bezdôvodného obohatenia a príčinnej súvislosti medzi prvými dvoma okolnosťami)“ (rozsudok KS PO sp. zn. 20Co/1/2019, obdobne aj sp. zn. 7Co/112/2019, a mnohé ďalšie)/ počítať od doby, kedy sa žalobca o možnosti vydania bezdôvodného obohatenia dozvedel prvýkrát, čo odvolací súd pri nedostatku iných zistení odvíja až od času konzultácie spotrebiteľa ohľadom zmluvy so združením HOOS, pričom táto konzultácia bola v danom prípade, podľa nepochybných tvrdení žalobcu, vykonaná menej než dva roky pred podaním žaloby. Aj z hľadiska objektívnej premlčacej doby lehoty na podanie žaloby bola zachovaná, nakoľko bezdôvodné obohatenie v danom prípade vzniklo aj na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, vzhľadom na čo je potrebné v danom prípade aplikovať 10 ročnú premlčaciu lehotu, keďže podľa rozsudku SD EU z 22. apríla 2021 C-485/19 Profi Credit Slovakia, ECLI:EU:C2021:313 „Zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených

v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

77. O náhrade trov konania súd rozhodoval v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

78. Žalobca bol v konaní proti žalovanému úspešný v celom rozsahu, preto mu súd voči žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania potrebných na účelne uplatňovanie tohto práva v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.